Laplace dönüşümü kullanılarak devre analizi 3 adımda yapılır:

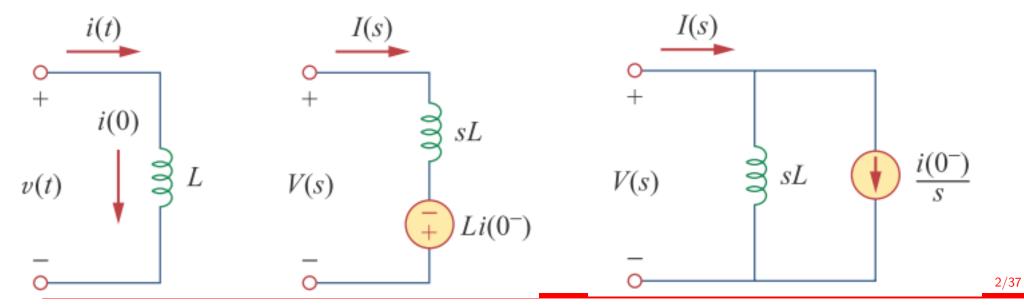
- ullet Devre bileşenleri zaman uzayından s uzayına çevrilir.
- Devre analiz yöntemleri kullanılarak devre çözümlenir.
- Ters Laplace dönüşümü yapılarak çözüm s uzayından zaman uzayına çevrilir.

Direnç 
$$v(t) = Ri(t)$$
  $V(s) = RI(s)$ 

Bobin 
$$v(t) = L \frac{di}{dt}$$

$$V(s) = L[sI(s) - i(0^{-})] = sLI(s) - Li(0^{-})$$

$$I(s) = \frac{1}{sL}V(s) + \frac{i(0^{-})}{s}$$

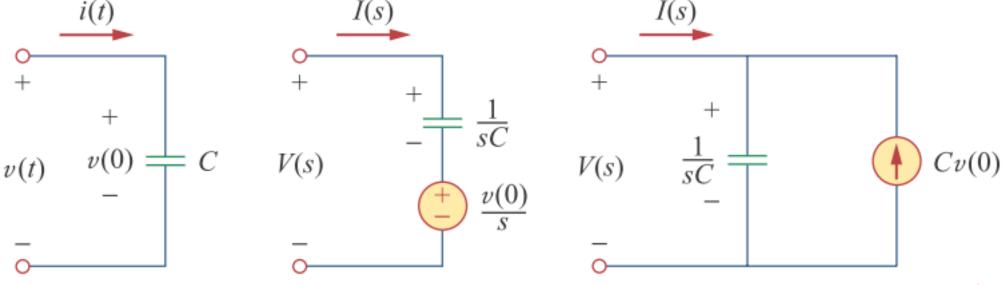


#### Kapasitör

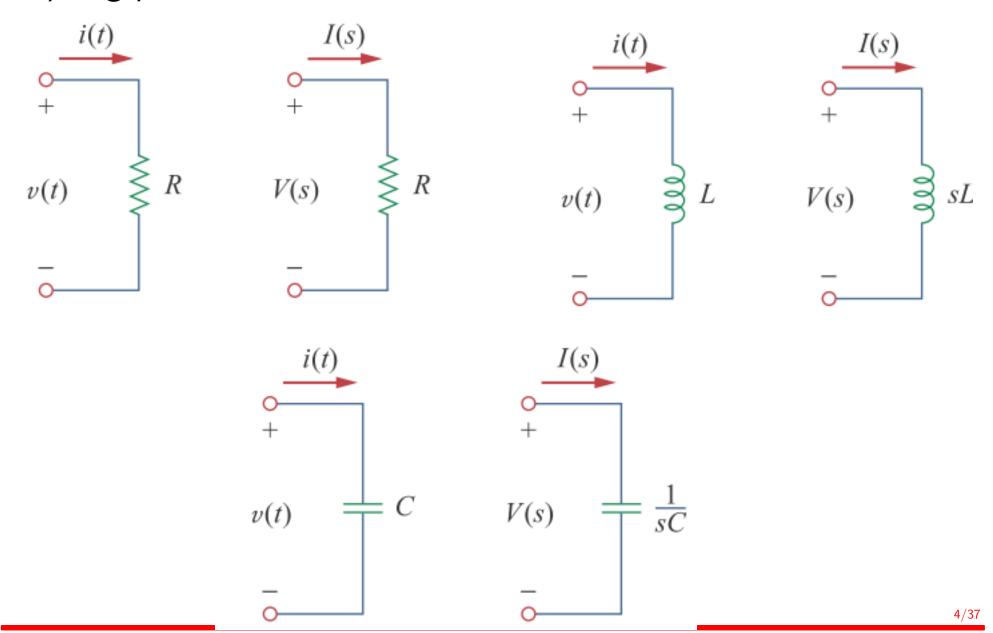
$$i(t) = C \frac{dv(t)}{dt}$$

$$I(s) = C[sV(s) - v(0^{-})] = sCV(s) - Cv(0^{-})$$

$$V(s) = \frac{1}{sC}I(s) + \frac{v(0^-)}{s}$$



#### Başlangıç durumları 0 ise:



#### Başlangıç durumları 0 ise:

Resistor: 
$$V(s) = RI(s)$$

Inductor: 
$$V(s) = sLI(s)$$

Capacitor: 
$$V(s) = \frac{1}{sC}I(s)$$

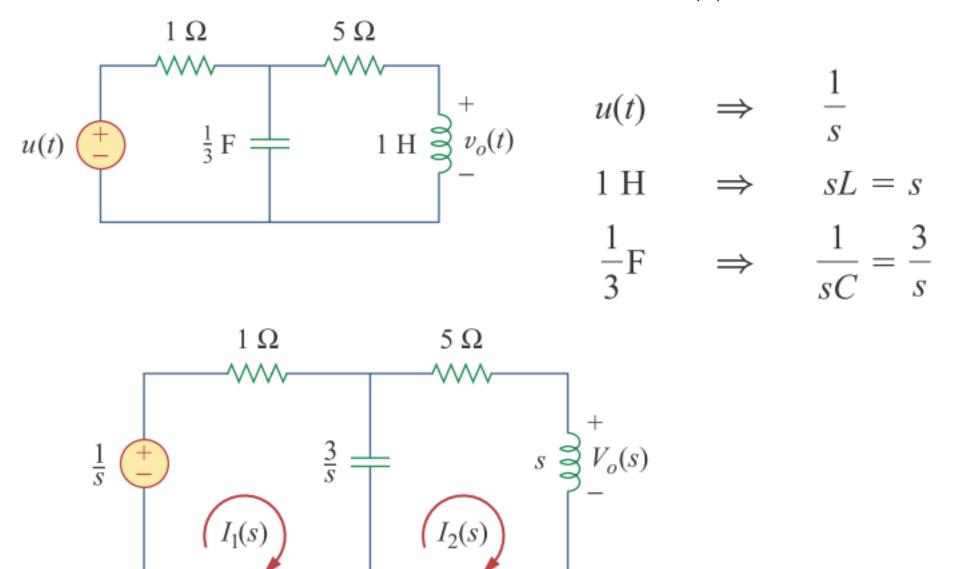
$$Z(s) = \frac{V(s)}{I(s)}$$

Resistor: 
$$Z(s) = R$$

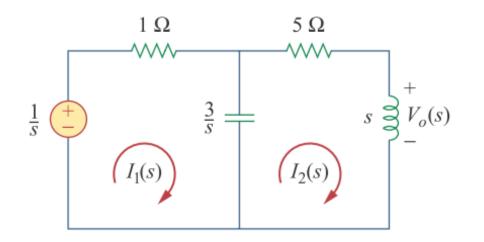
Inductor: 
$$Z(s) = sL$$

Capacitor: 
$$Z(s) = \frac{1}{sC}$$

Soru: Devrede başlangıç koşulları 0 ise  $v_o(t)$ 'yi bulunuz.



Devrede başlangıç koşulları 0 ise  $v_o(t)$ 'yi bulunuz.



$$\frac{1}{s} = \left(1 + \frac{3}{s}\right)I_1 - \frac{3}{s}I_2$$

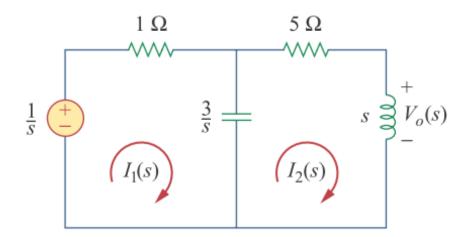
$$0 = -\frac{3}{s}I_1 + \left(s + 5 + \frac{3}{s}\right)I_2$$

$$I_1 = \frac{1}{3}(s^2 + 5s + 3)I_2$$

$$\frac{1}{s} = \left(1 + \frac{3}{s}\right)\frac{1}{3}(s^2 + 5s + 3)I_2 - \frac{3}{s}I_2$$
 3s ile çarpalım

$$3 = (s^3 + 8s^2 + 18s)I_2$$
  $I_2 = \frac{3}{s^3 + 8s^2 + 18s}$ 

Devrede başlangıç koşulları 0 ise  $v_o(t)$ 'yi bulunuz.

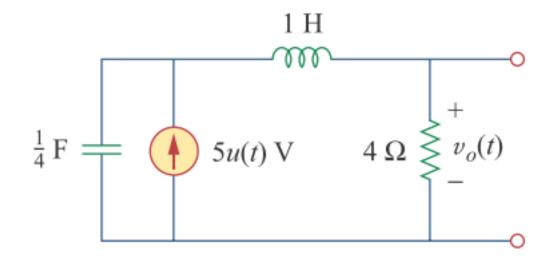


$$I_2 = \frac{3}{s^3 + 8s^2 + 18s}$$

$$V_o(s) = sI_2 = \frac{3}{s^2 + 8s + 18} = \frac{3}{\sqrt{2}} \frac{\sqrt{2}}{(s+4)^2 + (\sqrt{2})^2}$$

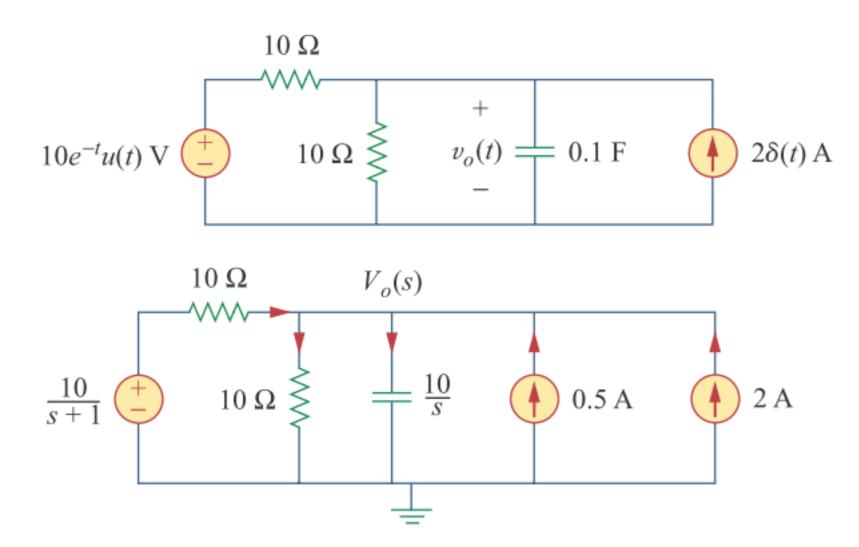
$$v_o(t) = \frac{3}{\sqrt{2}}e^{-4t}\sin\sqrt{2t}\,V, \qquad t \ge 0$$

Odev: Devrede başlangıç koşulları 0 ise  $v_o(t)$ 'yi bulunuz.

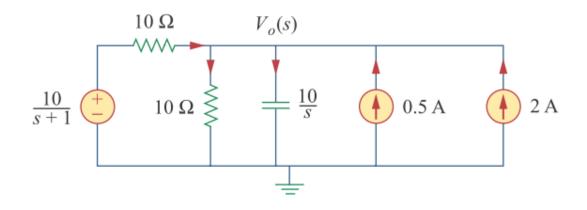


$$20(1 - e^{-2t} - 2te^{-2t})u(t) V.$$

Soru:  $v_o(0) = 5V$  ise  $v_o(t)$ 'yi bulunuz.



Soru:  $v_o(0) = 5V$  ise  $v_o(t)$ 'yi bulunuz.



$$\frac{10/(s+1) - V_o}{10} + 2 + 0.5 = \frac{V_o}{10} + \frac{V_o}{10/s}$$

$$\frac{1}{s+1} + 2.5 = \frac{2V_o}{10} + \frac{sV_o}{10} = \frac{1}{10}V_o(s+2)$$

$$\frac{10}{s+1} + 25 = V_o(s+2)$$

 $v_o(0) = 5V$  ise  $v_o(t)$ 'yi bulunuz.

$$\frac{10}{s+1} + 25 = V_o(s+2)$$

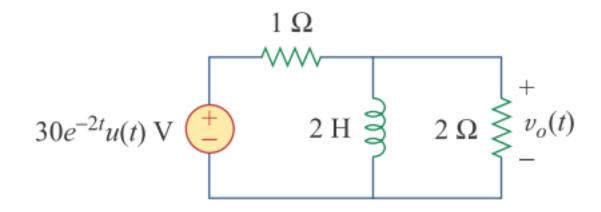
$$V_o = \frac{25s + 35}{(s+1)(s+2)} = \frac{A}{s+1} + \frac{B}{s+2}$$

$$A = (s+1)V_o(s)|_{s=-1} = \frac{25s+35}{(s+2)}\Big|_{s=-1} = \frac{10}{1} = 10$$

$$B = (s+2)V_o(s)|_{s=-2} = \frac{25s+35}{(s+1)}\Big|_{s=-2} = \frac{-15}{-1} = 15$$

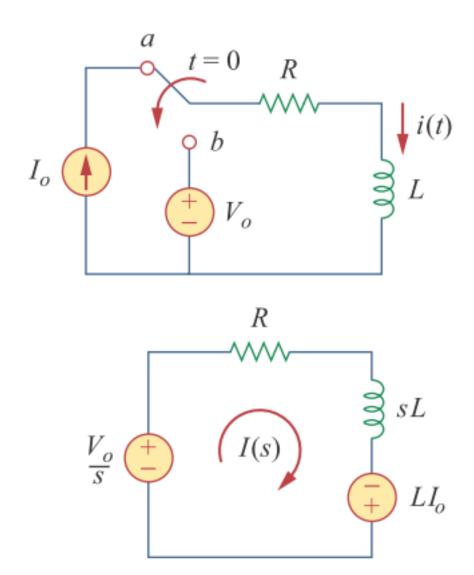
$$V_o(s) = \frac{10}{s+1} + \frac{15}{s+2} \qquad v_o(t) = (10e^{-t} + 15e^{-2t})u(t) \text{ V}$$

Odev:  $v_o(t)$ 'yi bulunuz.

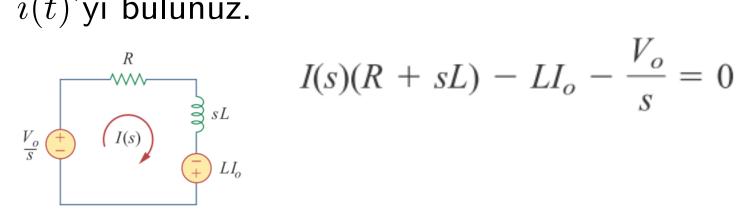


$$(24e^{-2t} - 4e^{-t/3})u(t) V.$$

Soru: t=0 anında anahtar a'dan b'ye çeviriliyor. t>0 için i(t)'yi bulunuz.



Soru: t=0 anında anahtar a'dan b'ye çeviriliyor. t>0 için i(t)'yi bulunuz.



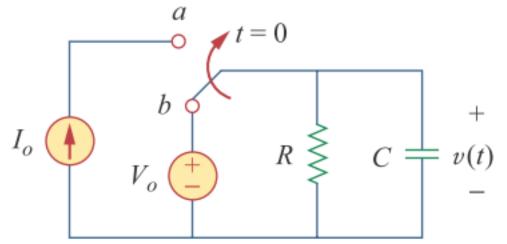
$$I(s)(R + sL) - LI_o - \frac{V_o}{s} = 0$$

$$I(s) = \frac{LI_o}{R + sL} + \frac{V_o}{s(R + sL)} = \frac{I_o}{s + R/L} + \frac{V_o/L}{s(s + R/L)}$$

$$I(s) = \frac{I_o}{s + R/L} + \frac{V_o/R}{s} - \frac{V_o/R}{(s + R/L)}$$

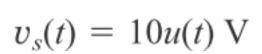
$$i(t) = \left(I_o - \frac{V_o}{R}\right)e^{-t/\tau} + \frac{V_o}{R}, \qquad t \ge 0 \qquad \qquad \tau = \frac{L}{R}$$

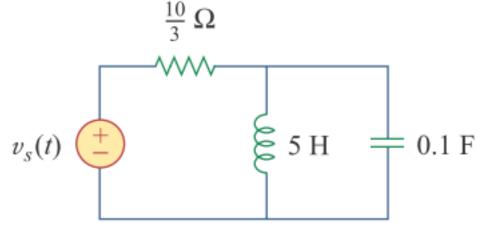
Ödev: Anahtar b pozisyonunda uzusüre bekledikten sonra t=0 anında a pozisyonuna getiriliyor. t>0 için v(t)'yi bulunuz.

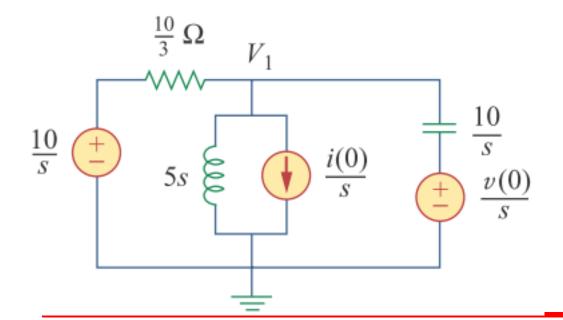


$$v(t) = (V_o - I_o R)e^{-t/\tau} + I_o R, t > 0$$
, where  $\tau = RC$ .

Soru: t=0 anında bobinden -1A akım akıyor ve kapasitörde 5V voltaj var ise kapasitör üzerindeki voltajı düğüm gerilim yöntemi ile bulunuz.







$$v(0) = 5 \text{ V}$$

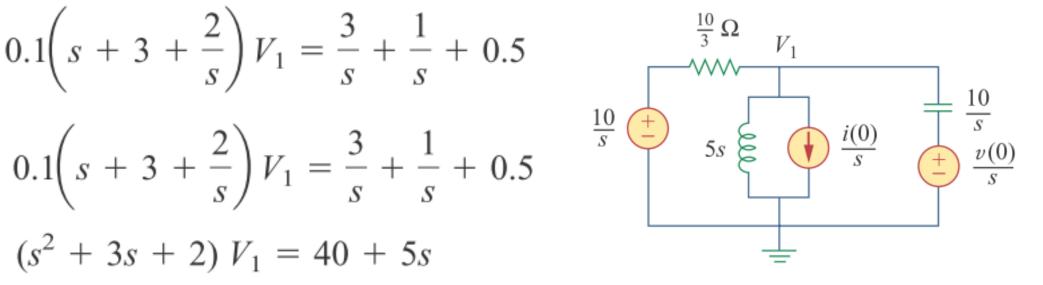
$$i(0) = -1 A$$

$$\frac{V_1 - 10/s}{10/3} + \frac{V_1 - 0}{5s} + \frac{i(0)}{s} + \frac{V_1 - [v(0)/s]}{1/(0.1s)} = 0$$

$$0.1\left(s+3+\frac{2}{s}\right)V_1 = \frac{3}{s} + \frac{1}{s} + 0.5$$

$$0.1\left(s+3+\frac{2}{s}\right)V_1 = \frac{3}{s} + \frac{1}{s} + 0.5$$

$$(s^2 + 3s + 2) V_1 = 40 + 5s$$



$$V_1 = \frac{40 + 5s}{(s+1)(s+2)} = \frac{35}{s+1} - \frac{30}{s+2}$$

$$v_1(t) = (35e^{-t} - 30e^{-2t})u(t) V$$

Ödev: Bir önceki soruda verilen devrede bobin üzerinden geçen akımı bulunuz.

$$v_s(t) = 10u(t) \text{ V}$$

$$v_s(t) = 5 \text{ H} = 0.1 \text{ H}$$

$$i(t) = (3 - 7e^{-t} + 3e^{-2t})u(t) A.$$

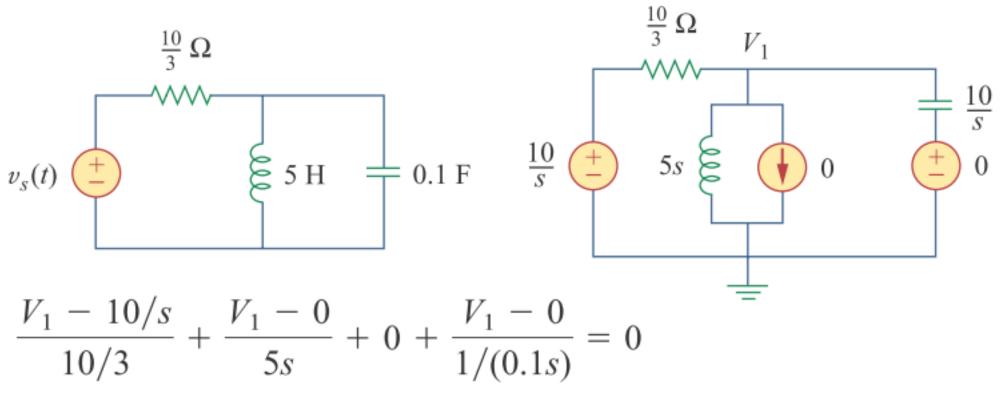
Soru: Bir önceki örnekte verilen devrede kapasitör üzerindeki voltajı bulmak için süperpozisyon yöntemini kullanınız.

t=0 anında bobinden -1A akım akıyor ve kapasitörde 5V voltaj var ise kapasitör üzerindeki voltajı bulunuz.

$$v_s(t) = 10u(t) \text{ V}$$

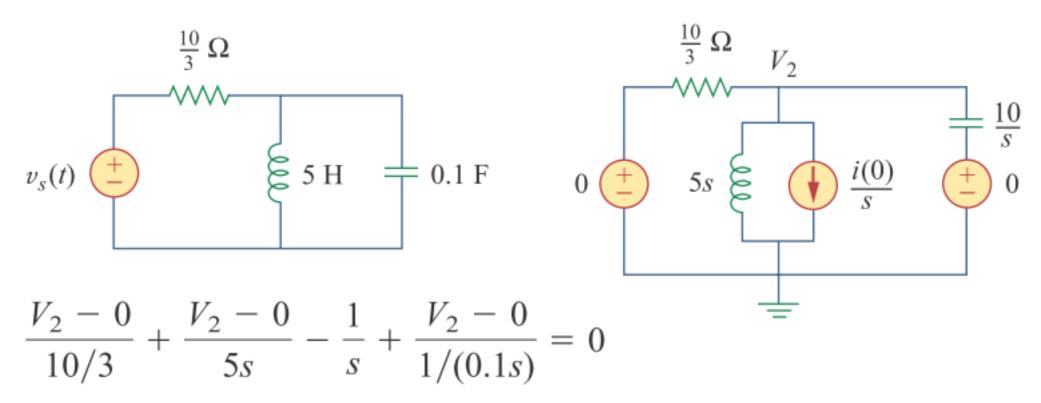
$$v_s(t) = 10u(t) \text{ V}$$

$$v_s(t) = 5 \text{ H} = 0.1 \text{ H}$$



$$0.1\left(s+3+\frac{2}{s}\right)V_1 = \frac{3}{s} \qquad v_1(t) = (30e^{-t} - 30e^{-2t})u(t) V_1$$

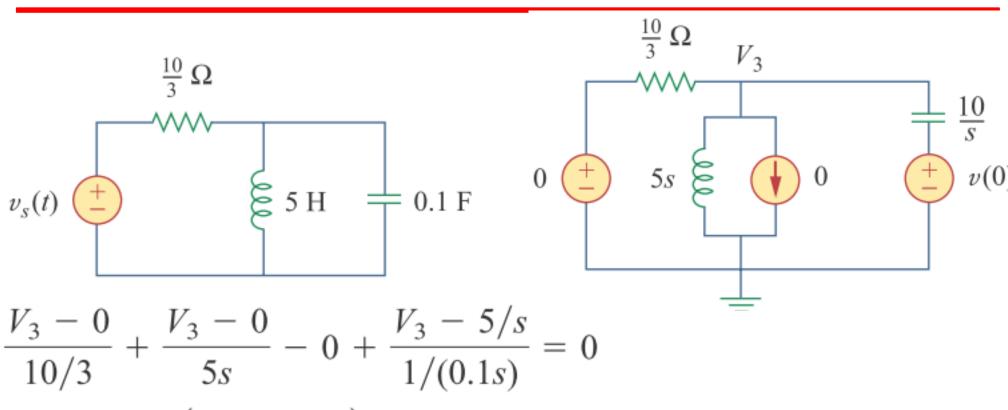
$$(s^2+3s+2)V_1 = 30 \qquad V_1 = \frac{30}{(s+1)(s+2)} = \frac{30}{s+1} - \frac{30}{s+2}$$



$$0.1\left(s+3+\frac{2}{s}\right)V_2 = \frac{1}{s} \qquad v_2(t) = (10e^{-t} - 10e^{-2t})u(t) \text{ V}$$

$$V_2 = \frac{10}{(s+1)(s+2)} = \frac{10}{s+1} - \frac{10}{s+2}$$

22/37



$$0.1\left(s + 3 + \frac{2}{s}\right)V_3 = 0.5$$

$$V_3 = \frac{5s}{(s+1)(s+2)} = \frac{-5}{s+1} + \frac{10}{s+2}$$

$$v_3(t) = (-5e^{-t} + 10e^{-2t})u(t) V$$

$$v_1(t) = (30e^{-t} - 30e^{-2t})u(t) V$$

$$v_2(t) = (10e^{-t} - 10e^{-2t})u(t) V$$

$$v_3(t) = (-5e^{-t} + 10e^{-2t})u(t) V$$

$$v(t) = v_1(t) + v_2(t) + v_3(t)$$
  
=  $\{(30 + 10 - 5)e^{-t} + (-30 + 10 - 10)e^{-2t}\}u(t) \text{ V}$ 

$$v(t) = (35e^{-t} - 30e^{-2t})u(t) V$$

Ödev: Bir önceki örnekte verilen devrede bobin üzerinden geçen akımı bulmak için süperpozisyon yöntemini kullanınız. t=0 anında bobinden -1A akım akıyor ve kapasitörde 5V voltaj var ise kapasitör üzerindeki voltajı bulunuz.

$$v_s(t) = 10u(t) \text{ V}$$

$$v_s(t) = 5 \text{ H} = 0.1 \text{ F}$$

$$i(t) = (3 - 7e^{-t} + 3e^{-2t})u(t) A.$$

Transfer fonksiyonu sinyal işlemede önemli kavramlardan biridir. Bir sistemden geçen sinyalin nasıl davranacağını ifade eder. Transfer fonksiyonu s-uzayında çıkış sinyalinin giriş sinyaline oranı olarak tanımlanır. X(s) giriş sinyali Y(s) çıkış sinyali ise transfer fonksiyonu:

$$H(s) = \frac{Y(s)}{X(s)}$$

$$H(s) = \frac{V_o(s)}{V_i(s)}$$
 Gerilim kazancı

$$H(s) = \frac{I_o(s)}{I_i(s)}$$
 Akım kazancı

$$H(s) = \frac{V(s)}{I(s)}$$
 Transfer Empedansi

$$H(s) = \frac{I(s)}{V(s)}$$

Transfer Admittansı

Eğer sistemin input fonksiyonu ve transfer fonksiyonu biliniyorsa:

$$Y(s) = H(s)X(s)$$

Eğer giriş fonksiyonu darbe fonksiyonu ise:

$$x(t) = \delta(t)$$
  $X(s) = 1$ 

$$Y(s) = H(s) \qquad y(t) = h(t) \qquad h(t) = \mathcal{L}^{-1}[H(s)]$$

Birim darbe cevabi

Soru: Bir lineer sistemin input ve outputu aşağıda verilmiştir. Transfer fonksiyonunu ve darbe cevabını bulunuz.

$$y(t) = 10e^{-t}\cos 4t \, u(t)$$
  $x(t) = e^{-t}u(t)$ 

$$Y(s) = \frac{10(s+1)}{(s+1)^2 + 4^2} \qquad X(s) = \frac{1}{s+1}$$

$$H(s) = \frac{Y(s)}{X(s)} = \frac{10(s+1)^2}{(s+1)^2 + 16} = \frac{10(s^2 + 2s + 1)}{s^2 + 2s + 17}$$

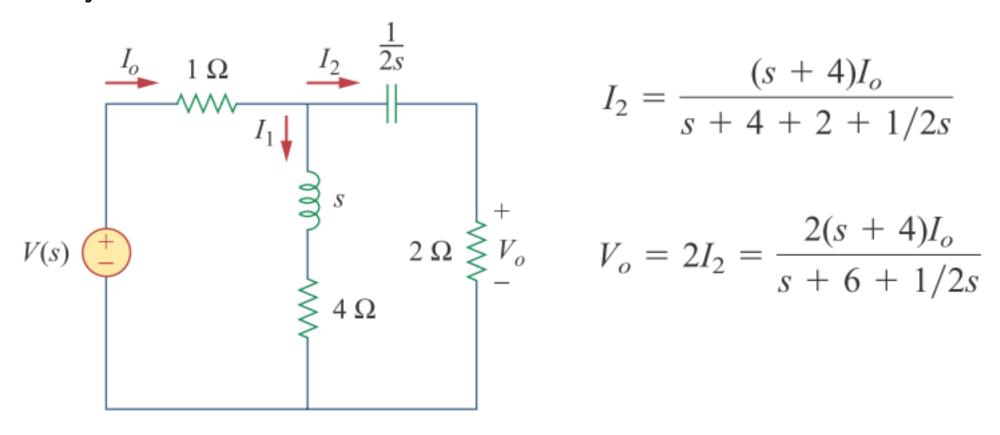
$$H(s) = 10 - 40 \frac{4}{(s+1)^2 + 4^2} \qquad h(t) = 10\delta(t) - 40e^{-t}\sin 4t \ u(t)$$

Ödev:Transfer fonksiyonu verilen bir lineer sisteme  $5e^{-3t}u(t)$  input sinyali uygulanıyorsa y(t)'yi bulunuz.

$$H(s) = \frac{2s}{s+6}$$

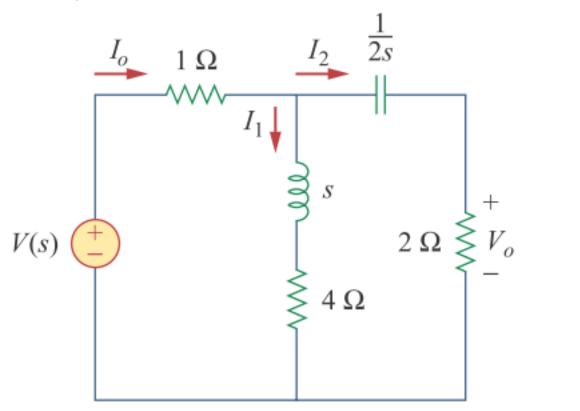
$$-10e^{-3t} + 20e^{-6t}, t \ge 0$$

Soru: Verilen devrede  $H(s) = V_o(s)/I_o(s)$  transfer fonksiyonunu bulunuz.



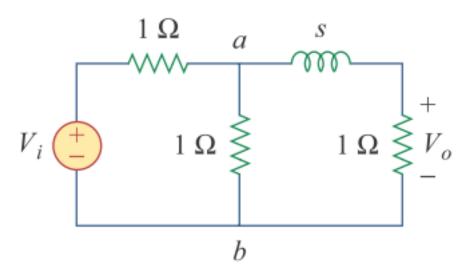
$$H(s) = \frac{V_o(s)}{I_o(s)} = \frac{4s(s+4)}{2s^2 + 12s + 1}$$

Ödev: Verilen devrede  $H(s) = I_1(s)/I_0(s)$  transfer fonksiyonunu bulunuz.



$$\frac{4s+1}{2s^2+12s+1}$$

Soru: Verilen devrede  $H(s) = V_o/V_i$  transfer fonksiyonunu bulunuz. Darbe cevabını,  $v_i = u(t)$  ve  $v_i = 8\cos 2t$  olduğunda sistemin cevabını bulunuz.



$$V_o = \frac{1}{s+1} V_{ab}$$

$$V_{ab} = \frac{1\|(s+1)}{1+1\|(s+1)}V_i = \frac{(s+1)/(s+2)}{1+(s+1)/(s+2)}V_i$$

$$V_{ab} = \frac{s+1}{2s+3}V_i$$
  $V_o = \frac{V_i}{2s+3}$   $H(s) = \frac{V_o}{V_i} = \frac{1}{2s+3}$ 

$$H(s) = \frac{V_o}{V_i} = \frac{1}{2s+3}$$
  $H(s) = \frac{1}{2} \frac{1}{s+\frac{3}{2}}$ 

$$h(t) = \frac{1}{2}e^{-3t/2}u(t)$$
 darbe cevabı

$$v_i(t) = u(t), V_i(s) = 1/s$$
  
 $V_o(s) = H(s)V_i(s) = \frac{1}{2s(s + \frac{3}{2})} = \frac{A}{s} + \frac{B}{s + \frac{3}{2}}$ 

$$V_o(s) = H(s)V_i(s) = \frac{1}{2s(s + \frac{3}{2})} = \frac{A}{s} + \frac{B}{s + \frac{3}{2}}$$

$$A = sV_o(s)|_{s=0} = \frac{1}{2(s + \frac{3}{2})} \Big|_{s=0} = \frac{1}{3}$$

$$B = \left(s + \frac{3}{2}\right)V_o(s)\Big|_{s=-3/2} = \frac{1}{2s}\Big|_{s=-3/2} = -\frac{1}{3}$$

$$V_o(s) = \frac{1}{3} \left( \frac{1}{s} - \frac{1}{s + \frac{3}{2}} \right)$$
  $v_o(t) = \frac{1}{3} (1 - e^{-3t/2}) u(t) V$ 

$$H(s) = \frac{V_o}{V_i} = \frac{1}{2s+3}$$
  $v_i(t) = 8\cos 2t$ ,  $V_i(s) = \frac{8s}{s^2+4}$ ,

$$V_o(s) = H(s)V_i(s) = \frac{4s}{(s + \frac{3}{2})(s^2 + 4)}$$
$$= \frac{A}{s + \frac{3}{2}} + \frac{Bs + C}{s^2 + 4}$$

$$A = \left(s + \frac{3}{2}\right) V_o(s) \Big|_{s = -3/2} = \frac{4s}{s^2 + 4} \Big|_{s = -3/2} = -\frac{24}{25}$$

Her iki tarafı

$$(s + 3/2)(s^2 + 4)$$
  $4s = A(s^2 + 4) + B\left(s^2 + \frac{3}{2}s\right) + C\left(s + \frac{3}{2}s\right)$  çarpalım.

$$4s = A(s^2 + 4) + B\left(s^2 + \frac{3}{2}s\right) + C\left(s + \frac{3}{2}\right) \qquad A = -\frac{24}{25}$$

s=0 iken 
$$0 = 4A + \frac{3}{2}C \implies C = -\frac{8}{3}A \qquad C = 64/25$$

s=1 iken 
$$4 = 5A + (5/2)B + (5/2)C$$
  $B = 24/25$ 

$$V_o(s) = \frac{-\frac{24}{25}}{s + \frac{3}{2}} + \frac{24}{25} \frac{s}{s^2 + 4} + \frac{32}{25} \frac{2}{s^2 + 4}$$

$$v_o(t) = \frac{24}{25} \left( -e^{-3t/2} + \cos 2t + \frac{4}{3} \sin 2t \right) u(t) V$$

Ödev: Verilen devrede  $H(s) = V_o/V_i$  transfer fonksiyonunu bulunuz. Darbe cevabını,  $v_i = u(t)$  ve  $v_i = 8\cos 2t$  olduğunda sistemin cevabını bulunuz.

